

Sygn. akt IV CSK 27/21

POSTANOWIENIE

Dnia 20 kwietnia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz

w sprawie z powództwa L. W.
przeciwko R. C.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 20 kwietnia 2021 r.,
na skutek skargi kasacyjnej pozwanego
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 6 maja 2020 r., sygn. akt I AGa (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania**
- 2) oddala wniosek powoda o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną pozwanego R. C. od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 6 maja 2020 r. Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek umożliwiających realizację publicznoprawnych funkcji skargi

kasacyjnej. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Nie w każdej zatem sprawie, nawet w takiej, w której rozstrzygnięcie oparte jest na błędnej subsumpcji czy wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Podkreślenia wymaga, że Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie jest jego rolą korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący oparł na przesłance uregulowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Przesłanka ta nie została spełniona.

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance uregulowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wymaga wykazania niewątpliwej, widocznej na pierwszy rzut oka, bez konieczności głębszej analizy, sprzeczności wyroku z przepisami prawa niepodlegającymi różnej wykładni (por. m. in. postanowienia SN z dnia 8 marca 2002 r., sygn. akt I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100, z dnia 10 stycznia 2003 r., sygn. akt V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49).

Skarżący podniósł, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona w świetle przytoczonych podstaw skargi kasacyjnej i przedstawionego ich uzasadnienia. We fragmencie nazwanym „Uzasadnienie podstaw skargi kasacyjnej” stwierdził m.in., że doszło do naruszenia przepisów prawa materialnego poprzez ich niewłaściwe zastosowanie, co przejawiało się w uznaniu, iż pomiędzy stronami doszło do skutecznego uznania długu przez pozwanego na mocy ugody z dnia 12 czerwca 2012 r., zaś u podstaw uznania długu powinno być istnienie długu, którego dotyczy. Jego zdaniem z materiału dowodowego wynika, że na pozwanym w dniu 12 czerwca 2012 r. nie ciążyły zobowiązania względem powoda opiewające na łączną kwotę 153.200 zł. Wbrew zatem stanowisku Sądu Apelacyjnego w (...), nie może zostać uznane za skuteczne złożenie oświadczenia woli o uznaniu długu z dnia 12 czerwca 2012 r., jeżeli ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego bezspornie wynika, iż w chwili składania oświadczenia woli w tym przedmiocie dług nie istniał.

Wobec odwołania się przez skarżącego do podstaw skargi kasacyjnej i ich uzasadnienia, jako mających uzasadniać przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, a także wobec przyjętej konstrukcji skargi kasacyjnej (zawarcie uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania we fragmencie mającym uzasadniać podstawy skargi), należy przypomnieć, że wniosek

o przyjęcie skargi do rozpoznania wraz z uzasadnieniem jest odrębną konstrukcyjnie i funkcjonalnie częścią skargi kasacyjnej i nie jest rzeczą Sądu Najwyższego poszukiwanie w innych częściach skargi argumentów na uzasadnienie podniesionych w nim twierdzeń (postanowienie SN z dnia 22 kwietnia 2015 r., sygn. akt IV CSK 613/14, www.sn.pl).

Rolą Sądu Najwyższego nie jest domyślanie się lub poszukiwanie okoliczności, które uzasadniałyby przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (por. postanowienia SN z dnia 9 czerwca 2008 r., sygn. akt II UK 38/08 i z dnia 14 grudnia 2004 r., sygn. akt II CZ 142/04, obydwie nie publ.).

Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie podlegają analizie na etapie przedsądu, natomiast przytoczone podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania; oba te elementy muszą być przez skarżącego wyodrębnione, oddzielnie przedstawione i uzasadnione, a dla spełnienia wymogu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. nie wystarczy odwołanie się do podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia, ponieważ mimo że argumenty mogą być podobne, to Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze okoliczności uzasadniające przyjęcie jej do rozpoznania, nie analizuje zaś podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (postanowienie SN z dnia 8 lipca 2014 r., sygn. akt I UK 65/14, www.sn.pl, zob. także m. in.: postanowienia SN z dnia 14 maja 2015 r., sygn. akt III PK 6/15, www.sn.pl, z dnia 13 lutego 2014 r., sygn. akt I PK 262/13, nie publ., z dnia 27 maja 2010 r., sygn. akt II UK 274/09, www.sn.pl, z dnia 13 grudnia 2007 r., sygn. akt I PK 207/07, nie publ., z dnia 12 lipca 2007 r., sygn. akt III CSK 160/07, www.sn.pl).

Niezależnie od powyższego argumentacja przedstawiona przez skarżącego nie przekonuje, że doszło w niniejszej sprawie do rażącego naruszenia prawa, skutkującego oczywistym uzasadnieniem skargi w ustalonym stanie faktycznym przez Sąd drugiej instancji. Kontekst podnoszonych przez skarżącego zastrzeżeń nie odpowiada ustaleniom przyjętym przez Sąd Apelacyjny. Jak ustalił Sąd Apelacyjny, w niniejszej sprawie brak było rzetelnej dokumentacji księgowej, co było konsekwencją zgodnie przyjętego przez strony sposobu rozliczania się stron w ramach prowadzonej współpracy. Przez wiele lat współpracy strony dokonywały pomiędzy sobą rozliczeń poprzez uznawanie przez pozwanego stanu zadłużenia wobec powoda w ugodach zawieranych przez strony, w których ustalały sposób spłaty zadłużenia. W wieloletniej praktyce gospodarczej strony zawierały szereg ugód, w których pozwany uznawał wielkość swojego zadłużenia, a następnie strony ustalały warunki jego spłaty. Niewykonanie postanowień kolejnej ugody przez pozwanego skutkowało zawieraniem przed upływem dwuletniego terminu przedawnienia roszczeń powoda nowej ugody, zawierającej kolejne oświadczenie pozwanego o

uznaniu długu i ustalającej nowe reguły spłaty. W przypadku zawarcia nowej ugody dotychczasowa ugoda przestawała obowiązywać strony. Zawieranie kolejnych ugód co do spłaty zadłużenia przez pozwanego zwalniało powoda od prowadzenia szczegółowej dokumentacji księgowej na potrzeby wyłącznie rozliczenia się z pozwanym. Sąd Apelacyjny zauważył również, że we wszystkich zgromadzonych dokumentach ugód wskazana jest wysokość zadłużenia pozwanego wobec powoda z tytułu zakupu drewna w ramach prowadzonej przez strony współpracy gospodarczej. Wysokość zadłużenia ustalana była jako aktualna na dzień składania oświadczenia w ugodzie. W takiej sytuacji nie ma wątpliwości co do oceny, że podstawą rozstrzygnięcia sporu pomiędzy stronami powinny być postanowienia ugody zawartej przez strony w dniu 12 czerwca 2012 r., gdyż to w tej ugodzie strony po raz ostatni przed zawiśnięciem sporu ustaliły wysokość zadłużenia pozwanego wobec powoda na kwotę 153.200 zł i ta kwota stanowi o górnej granicy odpowiedzialności pozwanego wobec powoda, a strony nie uchyliły się od skutków oświadczenia woli zawartej w tej ugodzie. Założenie skarżącego o nieistnieniu długu w tych okolicznościach jest co najmniej nieprzekonujące, a w postępowaniu kasacyjnym nie jest dopuszczalne powołanie nowych faktów i dowodów, jak też Sąd Najwyższy jest związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia, zaś podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów (art. 398³ § 3 k.p.c.).

Wobec powyższego, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

Zawarty w odpowiedzi na skargę wniosek o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych, podlega oddaleniu wyłącznie z tej przyczyny, że powód w odpowiedzi wniósł jedynie o oddalenie skargi kasacyjnej i z tym żądaniem związany był wniosek o zasądzenie kosztów postępowania. Skutkuje to tym, że koszty sporządzenia i wniesienia odpowiedzi na skargę nie mogą być uznane za koszty celowej obrony w razie odmowy przyjęcia skargi do rozpoznania. Wniosek o ich zasądzenie związany był z innym oczekiwanym rozstrzygnięciem (por. m. in. postanowienia SN z dnia 20 sierpnia 2014 r., sygn. akt II CSK 77/14, OSNC 2015, nr 7 - 8, poz. 91, Biuletyn SN 2014, nr 9, s. 9 - 10, z dnia 5 grudnia 2013 r., sygn. akt III SK 23/13, z dnia 18 grudnia 2012 r., sygn. akt II CSK 397/12, www.sn.pl).

jw